

ADVIES Nr 37 / 2000 van 14 december 2000.

O. Ref. : 10 / A / 2000 / 036

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit tot regeling van de toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen en van het gebruik van het identificatienummer ervan in hoofde van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij en van de openbare vastgoedmaatschappijen.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid artikel 5, eerste en tweede lid, a en artikel 8;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 13 november 2000 en door de Commissie ontvangen op 14 november 2000;

Gelet op het verslag van de voorzitter,

Brengt op 14 december 2000 het volgend advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

Het ontwerp van koninklijk besluit dat aan de Commissie ter advies werd voorgelegd heeft tot doel de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij en de openbare vastgoedmaatschappijen toegang te verlenen tot het Rijksregister van de natuurlijke personen en tot het gebruik van het identificatienummer.

De lijst van de openbare vastgoedmaatschappijen is als bijlage bij dit besluit opgenomen.

II. STRUCTUUR VAN HET KONINKLIJK BESLUIT :

Het **eerste hoofdstuk** behandelt de toegang tot de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 9°, van de wet van 8 augustus 1983, alsmede tot de opeenvolgende wijzigingen aangebracht aan deze informatiegegevens.

Artikel 1, eerste en tweede lid preciseren de gegevens waartoe alsmede de taken waarvoor de toegang wordt gevraagd.

Artikel 1, derde lid somt de personen op aan wie de toegang wordt voorbehouden.

Artikel 2 bepaalt de grenzen waarbinnen de verkregen informatiegegevens gebruikt mogen worden.

Het **tweede hoofdstuk** slaat op het gebruik van het identificatienummer.

Artikel 3 verleent, aan de in het vorige hoofdstuk opgesomde personen, machtiging tot het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister.

Artikel 4 preciseert, naast de grenzen waarbinnen het identificatienummer van het Rijksregister mag worden gebruikt, eveneens het onderscheid tussen het intern en extern gebruik van dit nummer.

Art. 5 bepaalt dat de lijst van de, in Hoofdstuk I en II opgesomde of overeenkomstig deze bepalingen aangeduide, personeelsleden aan de Commissie dient te worden toegestuurd. Het artikel bepaalt eveneens dat dezelfde personen een verklaring ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de vertrouwelijkheid van de informatiegegevens, waartoe zij toegang krijgen, te bewaren.

III. ALGEMENE OPMERKINGEN :

De Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij werd opgericht bij koninklijk besluit van 9 augustus 1985 tot bepaling van de datum van inwerkingtreding van de wet van 28 december 1984 tot afschaffing of herstructurering van sommige instellingen van openbaar nut. Het is een instelling van openbaar nut waarvan het maatschappelijk doel bestaat in het beheer en het toezicht van de sociale-huisvestingssector in het Brusselse Gewest.

De openbare vastgoedmaatschappijen zijn privaatrechtelijke ondernemingen die de vorm van handelsondernemingen aangenomen hebben en, op grond van de ordonnantie van 9 september 1993 houdende de wijziging voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van de Huisvestingscode en betreffende de sector van de sociale huisvesting, opdrachten van openbaar belang vervullen. Die opdrachten bestaan voornamelijk uit het bouw-, financiële en sociale beheer van de woningen die deel uitmaken van het patrimonium van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

IV. TOEPASSELIJKE WETGEVINGEN :

De problematiek van de toegang tot het Rijksregister van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij en de openbare vastgoedmaatschappijen dient zowel in het kader van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna de wet van 8 augustus 1983) als in het kader van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna de wet van 8 december 1992) beschouwd te worden.

A. Wet van 8 augustus 1983 :

De wet van 8 augustus 1983 bepaalt de grenzen waarbinnen de personen en de instellingen gemachtigd worden het Rijksregister te raadplegen en het identificatienummer van de natuurlijke personen te gebruiken.

Deze beperkingen slaan op de hoedanigheid van de instellingen en van de personen (zie in deze zin de artikelen 5 en 8 van voornoemde wet).

Betreffende de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij wordt de toegang tot het Rijksregister gevraagd op basis van artikel 5, eerste lid van voornoemde wet die bepaalt dat :

"De Koning verleent toegang tot het Rijksregister aan de openbare overheden, de instellingen van openbaar nut bedoeld bij de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, de notarissen en gerechtsdeurwaarders, voor de informatie die zij krachtens een wet of een decreet bevoegd zijn te kennen, alsmede de Belgische Nationale Orde van Advocaten, met als enig doel aan de advocaten de informatie mede te delen die zij nodig hebben voor de taken die zij als medewerkers van het gerecht vervullen."

Aan de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij, die een openbare instelling is, kan bijgevolg krachtens deze bepaling toegang worden verleend tot het Rijksregister.

Wat betreft, de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister voor openbare vastgoedmaatschappijen, beroept men zich op de wettelijke grondslag in artikel 5, tweede lid,

a) :

"De Koning, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ingesteld bij de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, kan bij in Ministerraad overlegd besluit :

a) de toegang uitbreiden tot instellingen van Belgisch recht die opdrachten van algemeen belang vervullen; de Koning wijst deze instellingen nominatief aan."

Het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister wordt gevraagd op basis van artikel 8 van dezelfde wet waardoor, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit de openbare overheden en de instellingen bedoeld bij artikel 5 kan machtigen om het identificatienummer te gebruiken binnen de perken van en voor de doeleinden door Hem bepaald.

B. Wet van 8 december 1992 :

De wet van 8 december 1992 strekt ertoe "(..) een evenwicht tot stand te brengen tussen de vereisten van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en die van een goed georganiseerd bestuurlijk, economisch en sociaal bestel" (Verslag MERCKX-VAN GOEY, Parl. St. Kamer, 1991-1992, nr. 413/12, blz. 6).

In voornoemde wet worden de algemene beginselen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer geformuleerd en zij is van toepassing op alle gegevensbanken die persoonsgegevens bevatten (zie in dit verband de uiteenzetting van de Minister van Justitie, verslag MERCKX-VAN GOEY, *op. cit.*).

De gegevens die in het Rijksregister zijn opgenomen, met inbegrip van het identificatienummer, zijn persoonsgegevens in de zin van het nieuwe artikel 1, § 1, van voornoemde wet van 8 december 1992 ⁽¹⁾.

Derhalve mogen zij slechts worden medegedeeld mits inachtneming van het bepaalde in artikel 5 van voornoemde wet waarin is gesteld dat "*persoonsgegevens slechts (mogen) worden verwerkt voor duidelijk omschreven en wettige doeleinden en niet (mogen) worden gebruikt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Zij dienen, uitgaande van die doeleinden, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn.*"

C. Conclusie :

De Commissie moet derhalve onderzoeken of de doeleinden waarvoor de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij en de openbare vastgoedmaatschappijen de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen vragen, "duidelijk omschreven en wettig" zijn en, in voorkomend geval, of de gevraagde informatiegegevens uit het Rijksregister, "toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn" ten opzichte van die doeleinden.

V. ONDERZOEK VAN DE FINALITEITEN VAN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT:

A. finaliteiten :

Deze maatschappijen verzoeken om de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister "voor het vervullen van de taken verbonden aan de bijwerking van gegevens "van personen" die :

- om welke reden dan ook, een sociale woning betrekken, beheerd door deze maatschappijen;
- kandidaat-huurder zijn van een woning die wordt beheerd door deze maatschappijen."

Ze wenst het identificatienummer te gebruiken voor doeleinden van intern beheer als identificatiemiddel in de dossiers, bestanden en repertoria die worden bijgehouden voor het vervullen van de hierboven vermelde taken (zie artikel 4 van het ontwerp van koninklijk besluit).

¹ Zoals gewijzigd door de wet van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens.

B. Rechtvaardiging van het verzoek :

Volgens het bij het ontwerp van besluit aangehechte Verslag aan de Koning zou de toegang tot het Rijksregister door de erkende maatschappijen, hun taak, die het beheer van de sociale woningen tot doel heeft, aanzienlijke vergemakkelijken. Deze toegang zou bijdragen tot de verbetering van de bijgehouden gegevens van de personen die een sociale woning betrekken. Die toegang zou ook onontbeerlijk zijn voor de invoering van een voorziening van meervoudige inschrijvingen zodat het voor iedere aanvrager van een woning mogelijk is zich van in het begin bij één maatschappij in te schrijven voor een of meerdere vastgoedmaatschappijen. Die machtiging zou het tevens mogelijk maken om identieke dossiers op een niet geïsoleerde wijze te behandelen. Bovendien zou de sector van de sociale huisvesting dan kunnen beschikken over betrouwbare statistische informatie over de aanvragen inzake sociale huisvesting. Ten slotte zou de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister het mogelijk maken de formaliteiten, die worden gevraagd aan de huurders en de kandidaat-huurders in het kader van het beheer van hun respectievelijk dossier, te verminderen.

C. Standpunt van de Commissie :

De Commissie wenst dat de finaliteiten, waarvoor de maatschappijen toegang tot het Rijksregister vragen, beter zouden worden gepreciseerd in artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit, zoals vermeld op blz. 3 en 4 van het verslag aan de Koning.

Ze meent immers dat in deze bepaling de gebruikte termen, nl. "voor het vervullen van de taken in verband met de bijwerking van de gegevens" te vaag is en preciezer omschreven zou kunnen worden.

Mits deze wijziging is de Commissie van oordeel dat de doeleinden waarvoor de maatschappijen toegang vragen tot het Rijksregister en tot het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister, "duidelijk omschreven en gerechtvaardigd" zijn in de zin van het nieuwe artikel 4, § 1, 2° van de wet van 8 december 1992 in die mate dat ze deel uitmaken van de opdracht van algemeen belang die haar werd toevertrouwd door de reglementering.

VI. ONDERZOEK NAAR HET PROPORTIONALITEITSCRITERIUM :

In toepassing van het nieuwe artikel 4, § 1, 3° van de wet van 8 december 1992 moet de Commissie eveneens onderzoeken of de toegang tot het Rijksregister en het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister "toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn."

A. Gegevens waartoe de toegang wordt gevraagd en rechtvaardiging :

De Commissie stelt vast dat het ontwerp van koninklijk besluit toegang verleent aan alle informatiegegevens opgesomd in artikel 3, eerste lid, 1° tot 9° van de wet van 8 augustus 1983. Het verslag aan de Koning, als bijlage bij het ontwerp, preciseert in detail "het belang" van de toegang tot elk van deze gegevens :

a) De gegevens betreffende de naam en voornamen, de geboorteplaats en –datum, het geslacht, de nationaliteit, de hoofdverblijfplaats, de plaats en datum van overlijden zijn de minimale gegevens die noodzakelijk zijn om een dossier met betrekking tot een natuurlijke persoon samen te stellen.

Bovendien vormt de hoofdverblijfplaats een noodzakelijke informatie om eventuele achterstallige bedragen terug te vorderen en, tevens, om na te gaan of de bewoners of de kopers van een sociale woning voldoen aan de voorwaarde van bewoning. De geboortedatum vormt eveneens een noodzakelijk gegeven aangezien de prioriteiten verbonden zijn aan de leeftijd van de kandidaat-huurder. De leeftijd van de betrokken persoon vormt tevens een (negatieve) voorwaarde van de gedwongen verhuizing naar een aangepaste woning of van eventuele huurverhogingen voor een woning die te groot is ten opzichte van de samenstelling van het gezin...

b) De informatiegegevens betreffende de burgerlijke staat en de samenstelling van het gezin blijken nuttig om de huur van een sociale woning te bepalen. De burgerlijke staat beïnvloedt de toewijzing van de prioriteiten en het vastleggen van de toelatingsinkomsten. De samenstelling van het gezin heeft een invloed op het toewijzen van de gepaste woning voor het desbetreffende gezin, alsook op het huurbedrag. Bovendien kan het beroep een aanwijzing vormen inzake het inkomen van de huurder of de koper van een sociale woning.

c) De Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij en de openbare vastgoedmaatschappijen wensen een toegang tot de opeenvolgende wijzigingen aangebracht aan de informatiegegevens, bedoeld in artikel 3, eerste lid van voornoemde wet van 8 augustus 1983, en en dit ten belope van een periode van tien jaar vóór de mededeling van deze informatiegegevens. Dit wordt op de volgende wijze verantwoord : de openbare vastgoedmaatschappijen kunnen de inschrijving als kandidaat-huurder van een woning weigeren indien hij reeds eerder huurder was, en niet voldaan had aan al zijn huurverplichtingen (artikel 4, § 5 van het besluit van de Brusselse Regering van 26 september 1996). Volgens het Verslag aan de Koning zou de toegang tot de gedurende 10 jaar opeenvolgende wijzigingen van de adressen het mogelijk maken snel deze voorwaarde te controleren (verslag aan de Koning, blz. 8).

B. Standpunt van de Commissie :

De Commissie erkent dat enkel de informatiegegevens met betrekking tot de naam en voornamen, de geboorteplaats en -datum, het geslacht en de verblijfplaats de minimale gegevens zijn noodzakelijk om een dossier met betrekking tot een natuurlijke persoon samen te stellen.

De Commissie meent dat men onmogelijk kan aanvaarden dat de aanduiding van het "beroep" een nuttig en a fortiori noodzakelijk gegeven vormt. Dit gegeven biedt inderdaad een erg betrouwbare informatie inzake de inkomsten van de betrokkene. Er bestaan ongetwijfeld andere middelen om het inkomen van een persoon te bepalen, met name op basis van de fiscale stukken die door de betrokkene zelf geleverd worden. De Commissie wenst er tevens aan te herinneren dat dit gegeven erg onbetrouwbaar is : er bestaat immers geen enkele wettelijke verplichting om de veranderingen van beroep door te geven aan de gemeenten.

De Commissie ziet a priori evenmin de noodzaak in te beschikken over de nationaliteit van de betrokkene, temeer daar het gebruik van deze informatie aanleiding kan geven tot ongeoorloofde discriminatie tussen kandidaat-huurders.

De Commissie heeft geen enkele opmerking inzake de toegang tot de andere gegevens.

Niettemin beveelt de Commissie aan dat de toegang tot de informatiegegevens beperkt zou worden tot vijf jaar vóór de kennisgeving van deze informatiegegevens (in plaats van tien jaar, zoals voorzien in artikel 1, tweede lid van het ontwerp) aangezien, krachtens artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek, de huren van woningen verjaren na vijf jaar. Des te meer daar artikel 4, § 5 van het besluit van de Brusselse Regering van 26 september 1996 de periode helemaal niet preciseert waarbinnen de openbare vastgoedmaatschappij kan nagaan of de kandidaat-huurder al dan niet voldaan heeft aan zijn huurverplichtingen.

VII. VOORWAARDEN TOT GEBRUIK VAN HET IDENTIFICATIENUMMER:

Het gebruik van het identificatienummer is nuttig, want zij is van dien aard dat ze de risico's op vergissingen (bijvoorbeeld voor mensen met dezelfde naam), overbodige inschrijvingen of een geïsoleerde verwerking, door twee maatschappijen van identieke dossiers vermindert en de uitwisseling van informatiegegevens vergemakkelijkt met de diensten die ook gemachtigd werden het identificatienummer te gebruiken (verslag aan de Koning, blzn.9 en 10).

De maatschappijen wensen het identificatienummer te gebruiken :

1° Voor intern gebruik :

"Het wordt uitsluitend gebruikt als identificatiemiddel in de dossiers, bestanden en repertoria die door de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij en de openbare vastgoedmaatschappijen worden bijgehouden voor het vervullen van de in artikel 1, eerste lid vermelde taken (artikel 4, eerste lid)."

2° Voor extern gebruik in de betrekkingen, die noodzakelijk zijn voor het vervullen van de in artikel 1, eerste lid vermelde taken van het ontwerp, met :

- de houder van het identificatienummer of zijn wettelijke vertegenwoordiger;
- de openbare overheden en instellingen die zelf de bedoelde machtiging hebben verkregen zoals voorzien in artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 en die optreden in het kader van hun wettelijke en reglementaire bevoegdheden (artikel 4, tweede lid).

Het ontwerp preciseert dat het gebruik van het identificatienummer in de externe betrekkingen, namelijk in de betrekkingen met de andere overheden en instellingen die zelf de machtiging tot toegang en gebruik van de identificatiegegevens hebben verkregen, tegelijk dient te gebeuren in het kader van de wettelijke en reglementaire bevoegdheden van de vastgoedmaatschappijen, enerzijds en de overheden en instellingen, anderzijds.

De Commissie stelt vast dat het gebruik van het identificatienummer beperkt werd : het mag, behoudens uitzondering, niet aan derden worden meegedeeld en artikel 4, derde lid bepaalt bovendien dat het niet aangebracht mag worden op documenten die ter kennis kunnen worden gebracht van derden, andere dan voornoemde personen, overheden en instellingen.

VIII. PERSONEN AAN WIE TOEGANG WORDT VERLEEND TOT DE INFORMATIEGEGEVENS VAN HET RIJKSREGISTER EN TOT HET GEBRUIK VAN HET IDENTIFICATIENUMMER :

Artikel 1, derde lid van het ontwerp verleent de toegang tot de gegevens van het Rijksregister aan de volgende personen :

- De Directeur-generaal en de Adjunct-directeur-generaal van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij;
- De personeelsleden van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij die rekening houdend met hun opdracht en binnen de perken van hun respectievelijke bevoegdheden met naam en schriftelijk werden aangewezen door het Directoraat-generaal van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij;

- De beheerders van de openbare vastgoedmaatschappijen;
- De personeelsleden van iedere openbare vastgoedmaatschappij, rekening houdend met hun opdrachten en binnen de perken van hun respectievelijke bevoegdheden, met naam en door een schriftelijk besluit van de Raad van Bestuur van die maatschappijen gemachtigd zijn.

De Commissie stelt vast dat in de lijn van het eerder uitgebrachte advies, voornoemde personen een verklaring moeten ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden het vertrouwelijk karakter van de informatiegegevens waartoe zij toegang krijgen, te bewaren (artikel 5, tweede lid);

Het ontwerp voorziet ook dat de lijst van deze personen, met vermelding van hun titel en functie, jaarlijks opgesteld en aan de Commissie toegezonden wordt (artikel 5, eerste lid). In dat opzicht herhaalt de Commissie haar sinds januari 1999² geformuleerde wens dat de lijst met gemachtigde personen niet periodiek moet worden overgemaakt, maar eenvoudig, onder een voortdurend bijgewerkte vorm, ter beschikking wordt gehouden van de Commissie.

OM DEZE REDENEN,

Onder voorbehoud van de opmerkingen inzake de toegang :

- tot de informatiegegevens betreffende de nationaliteit en het beroep;
- tot de opeenvolgende wijzigingen van alle informatiegegevens;

brengt de Commissie een gunstig advies uit over het ontwerp van koninklijk besluit.

Voor de secretaris,
Wettig verhinderd,

De voorzitter,

(get.) G. POPLEU
adjunct-adviseur

(get.) P. THOMAS.

² De oplossing goedgekeurd zoals in het advies nr. 01/99 van 11 januari 1999 goedgekeurde oplossing betreffende het ontwerp van koninklijk besluit waarbij aan de Katholieke Universiteit Leuven en aan de "Université catholique de Louvain" mededeling van informatiegegevens uit het Rijksregister van de natuurlijke personen wordt verleend in het kader van een onderzoek met betrekking tot de politieke houdingen en het gedragspatroon van de kiezers, blz. 3.